

PM. Sammanfattning/Redogörelse av/för NVI-seminarium i Stockholm 9 mars 2016

Gruppdiskussion omgång 1: Hur kan standarden säkra kvaliteten på naturvärdesinventeringen?

Den svenska standarden för naturvärdesinventering, NVI, förenklar vid upphandlingar, förenklar granskning, förenklar jämförelser, förenklar olika typer av sammanställningar. Detta leder i sin tur till bättre naturvård.

Det som möjligen fungerar mindre bra eller ställer till en del problem är bl.a. naturvårdsarterna (som är i ständig rörelse, t.ex. rödlistans arter som kommer till och försvinner), brist på enhetligt underlag, svårigheter att ange Natura 2000-naturtyper, olika typer av krav som ställs vid upphandlingen (vilka krav på kompetens kan ställas på upphandlaren, vilka krav ställs i standarden, vilka krav ställs vid granskningen) etc.

Hur kan då den nuvarande standarden förbättras? Exempel är utveckling av naturvärdesbedömning för vattenmiljöer (både limniska och marina), berg och sten, gårdsmiljöer etc., men också mer specifika krav på kompetens.

Hur kan standarden för naturvärdesinventering gå vidare? Exempel på detta är nationell databas, utbildning och kalibrering av utförare, beställare och granskare, ackreditering av företag, certifiering av inventerare och granskare, förvaltning av standarden, koppling mot lagstiftning etc.

Auditoriet fick frågan om andra för- och nackdelar med standarden samt att hjälp behövs för att standarden ska leda till en bättre naturvård. Hur kan Svensk Standard SS 199000:2014 säkra kvalitén på naturvärdesinventering?

Diskussionsfrågor:

- *Diskutera hur olika aktörer kan granska eller på annat sätt säkerställa att skallkraven uppfylls.*
- *Lista åtgärder som olika aktörer kan/måste göra för att säkra att skallkraven verkligen uppfylls vid utförande av NVI. Ange i vilket skede dessa åtgärder bör göras.*
- *Rangordna (t.ex. med siffror i kanten) åtgärderna efter vilka ni anser långsiktigt mest effektiva för att säkra kvalitén.*
- *Typer av aktörer: Utförare, beställare, exploatörer, myndigheter, domstolar, egna förslag.*
- *Redovisa enligt nedan. Fördjupa gärna diskussionen angående de åtgärder ni bedömer viktigast.*

Ansvarig aktör	Typ av åtgärd	Skede

Här följer först de olika gruppernas kommentarer. Sist sammanfattas de viktigaste synpunkterna i en separat tabell.

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 1, Grupp 1a

Ansvarig aktör	Typ av åtgärd	Skede
Beställare	Viktigt! Kurser internt inom myndigheter, beställare m.fl.	Innan beställning
Beställare	Licensen kan vara ett problem för att sprida kunskapen om NVI-standarden	Innan beställning
Beställare	Någon typ av kontroll och tydligare definition på kraven på kompetens. Ackreditering i någon form, även om det kan slå ut små företag. Hitta gärna en lättare form som inte är så kostsam. Rätt kompetens hos den som är i fält.	
Beställare	Tidpunkten. Fältinventeringarna behöver göras vid rätt tid på året. För generöst idag, t.ex. april-november i Götaland.	
Beställare	Möjlighet att köpa granskningsfunktionen.	

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 1, Grupp 1b

Ansvarig aktör	Typ av åtgärd	Skede
	GIS - offentlig karta med utförda NVI markerade	
	Koppla till artportalen	
	Indexera info	
	Förtydliga motivering till att ett platsbesök ej behövs	
	Möjlighet att komplettera med MKB	
	Ta med landskapsperspektivet	

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 1, Grupp 1c

Ansvarig aktör	Typ av åtgärd	Skede
Exploatör	Förslag till NVI tas fram tidigt	Samråd
Exploatör	Bra förfrågningsunderlag	Utredningsskede, planskede
Myndighet	Efterfråga NVI	Samråd
Myndighet	Säkerställa kunskaper	Prövning
Myndighet	Följa upp tidigare krav och synpunkter	

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 1, Grupp 2a

Ansvarig aktör	Typ av åtgärd	Skede
Upphandlare/Trafikverket	Uppdragsbeskrivningen är många gånger en copy-paste. Många gånger saknas en tydlig redovisning av vilket område som omfattas av inventeringen. Förekommer även tillägg som inte finns i SIS-standarderna, t.ex. "alla rödlistade eller skyddade arter ska inventeras".	Upphandling
Upphandlare/Trafikverket	Trafikverket upphandlar till lägsta pris/fast pris. Här behövs tydligare utvärderingskriterier som säkerställer att NVI:n utförs av en eller flera kompetenta personer samt att beräknad tidsåtgång är realistisk.	Anbudsutvärdering
Trafikverket, alt. utförare, alt. Swedac/SIS	En mall "PM Naturvärdesinventering" minskar sannolikt risken för att utföraren missar viktiga rubriker.	Rapportskrivning
Beställare	Granskaren måste ha rätt kompetens för att kunna se att NVI är realistisk.	Rapportgranskning
Utförare	Verifiering av kompetens, t.ex. i form av internutbildningar, kalibreringsövningar, intyg etc.	Före
Utförare	Granskaren ska ha likvärdig kompetens som utföraren	Rapportgranskning
Swedac?	Akreditering och kalibrering	Före
Någon	En databas över genomförda inventeringar	Efter

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 1, Grupp 2b

Ansvarig aktör	Typ av åtgärd	Skede
Utförare med krav från beställare	Akreditering av bolag	Innan/under
Utförare med krav från beställare	Certifiering av enskilda inventerare	Innan/under
Utförare	Företagsstolthet	Hela processen
Beställare	Minuspoäng efter dåligt utfört arbete	Efter
Beställare	Granskning av rapporter	
Branschorganisation	Second opinion	

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 1, Grupp 3

Ansvarig aktör	Typ av åtgärd	Skede
Utförare	Verifiera resultat. Tredjepartsgranskning	Utförande
Beställare	Verifiera kompetens. Akreditering? Auktorisering?	Planering
Beställare/myndighet/utförare	Bristanalys för biotoper/arter	Planering/granskning/utförande
Utförare	Kvalitetskontroll, stickprovskontroll, egenkontroll	Utförare/granskning
Utförare	Krav på utbildning i NVI	Utförare

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 1, Grupp 4a

Ansvarig aktör	Typ av åtgärd	Skede
Beställare	Referenser	
Utförare	Interngranskning	
Utförare	Intern kalibrering	
Utförare	Rätt kunskapsnivå	
Beställare	Stickprov	
Beställare	Ställa krav i beställningen	
Beställare/utförare/ myndighet	Dialog	
Alla aktörer	Seminarium, certifiering	

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 1, Grupp 4b

Ansvarig aktör	Typ av åtgärd	Skede
Beställaren	Referenser, tidigare erfarenheter	
Utföraren	Intern granskning, intern kalibrering, företaget/konsulten garanterar rätt kunskapsnivå	
Beställare	Tydlighet i uppdragsbeställning	
Utföraren, beställaren, myndighet	Dialog mellan utföraren, beställaren och myndighet	
Alla	Diskussioner kring standarden i samlad grupp, olika aktörer	

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 1, Grupp 4c

Ansvarig aktör	Typ av åtgärd	Skede
Utförare eller grupper av utförare	Kalibrering av personal	Utförare Som del i utbildning
Naturvårdsverket	Fixa en "naturvärdesobjektsportal". Lägg in basic data där (attribut i GIS-skiktet)	Efter redovisning
Naturvårdsverket	Register över utförda NVI - offentligt. Rapporter tillgängliga för nedladdning.	Efter redovisning

Sammanfattning av gruppernas redovisningar i gruppdiskussion 1. Uppenbara missförstånd av standardens innehåll har sorterats bort. Endast typ av åtgärd redovisas.

Typ av åtgärd
Utbildning i standarden för olika aktörer: beställare, myndighet. Detta kan bl.a. resultera som lösning på ett problem som identifierats: Att förfrågningsunderlag är otydliga vad gäller t.ex. avgränsning i förhållande till typ av exploatering. Utbildning gör också att beställare och utförare talar också samma språk och missförstånd undviks.
Offentlig karta med genomförda naturvärdesinventeringar markerade.
Databas där NVI-rapporter är tillgängliga för nedladdning
Akreditering av företag, certifiering av enskilda medarbetare. Löser problemet med oseriösa utförare som inte når upp till godtagbara kunskapsnivåer.
Tidpunkten. Fältinventeringarna behöver göras vid rätt tid på året. För generöst idag, t.ex. april-november i Götaland.

Mall för rapportering. Gör olika inventeringar från olika aktörer lättare att jämföra.

Mer utvecklad granskning av rapporter. T.ex. att andra aktörer granskar, ev. som en del i en branschorganisation.

Intern kalibrering. Viktigt för att hålla en hög miniminivå hos utförare när det gäller arter och biotoper, samt bedömning av dessa.

Dialog. Någon form av dialogutbyte mellan olika aktörer som är uppstyrt via standarden.

Gruppdiskussion omgång 2: Hur kan NVI och resultaten från NVI användas och utvecklas?

NVI-standarden har varit officiell i 1,5 år nu och detta seminarie avser att samla synpunkter på hur standarden fungerat under denna tid samt att samla in synpunkter på hur den kan förbättras, dels utifrån justeringar i standarden som den ser ut nu men också hur den kan utvecklas i framtiden.

Under respektive punkt nedan finns exempel på frågor som Tekniska kommittén (TK) ställt sig. Dessa kan fungera som tändvirke för diskussion men avsikten är att varje grupp kommer fram till egna synpunkter man tycker är viktiga för TK att arbeta vidare med. Arbeta med de frågor ni i gruppen tycker är angelägna. Några av frågorna har ni kanske svarat på under gruppdiskussion 1.

1. Vad har NVI-standarden betytt fram till idag?
  - a. För granskning
  - b. För upphandling
  - c. För jämförelser
  - d. Övrigt

2. Svårigheter i standarden
  - a. Koppling till Natura 2000
  - b. Ständigt föränderlig rödlista
  - c. Kravställning av kompetens vid upphandling
  - d. Övrigt

3. Bra delar i standarden
  - a.
  - b.

4. Förslag till förbättringar i standardens nuvarande form
  - a. Utveckling av metodik (art- och biotopvärden) för vattenmiljöer
  - b. Utveckling av metodik för andra naturtyper
  - c.

5. Hur kan NVI-standarden utvecklas i framtiden?
  - a. Förvaltning av NVI-standard, finns behov? Vem drar nytta? Vem ska ansvara?
  - b. Nationell databas? Finns behov? Vem drar nytta? Vem ansvarar?
  - c. Är det bra att försöka knyta värdefulla områden utpekade i NVI till att de utgör ekologiskt särskilt känsliga område enligt miljöbalken?
  - d. Finns efterfrågan av utbildning av granskare, utförare, upphandlare, beställare?
  - e. Finns efterfrågan av kalibreringsövningar för granskare och utövare?
  - f. Hur ser ni på ackreditering eller certifiering?
  - g.

Prioritera (t.ex. med siffror i kanten) åtgärderna efter hur viktiga ni anser dem vara.

Redovisning enligt tabellen nedan. Fördjupa gärna diskussionen angående de åtgärder ni bedömer viktigast. Hänvisa till ytterligare anteckningar.

Fråga	Problem/åtgärd/synpunkt	Prioritet

Här följer först de olika gruppernas kommentarer. Endast de punkter som kommenterats har tagits med. Sist sammanfattas de viktigaste synpunkterna i en separat tabell.

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 2, Grupp 1

Fråga	Problem/åtgärd/synpunkt	Prioritet
<p>1. Vad har NVI-standarden betytt fram till idag?</p> <p>a. För granskning</p> <p>b. För upphandling</p> <p>c. För jämförelser</p> <p>d. Övrigt</p>	<p>1a. Underlättar vid granskning, fungerar som en vägledning. Problem att veta HUR man ska granska.</p> <p>1b. Med standarden tar det inte så mycket tid vid upphandling. Beställaren måste dock fortfarande ha kunskap och kunna ställa rätt krav.</p> <p>1abc. Standarden övervägande bra, men det kan finnas "inkörningsproblem" och kommunikationsproblem mellan beställare och utförare men även internt, det tar alltid tid att lära sig ett nytt system.</p>	
<p>5. Hur kan NVI-standarden utvecklas i framtiden?</p> <p>a. Förvaltning av NVI-standard, finns behov? Vem drar nytta? Vem ska ansvara?</p> <p>b. Nationell databas? Finns behov? Vem drar nytta? Vem ansvarar?</p> <p>c. Är det bra att försöka knyta värdefulla områden utpekade i NVI till att de utgör ekologiskt särskilt känsliga områden enligt miljöbalken?</p> <p>d. Finns efterfrågan av utbildning av granskare, utförare, upphandlare, beställare?</p> <p>e. Finns efterfrågan av kalibreringsövningar för granskare och utövare?</p> <p>f. Hur ser ni på ackreditering eller certifiering?</p> <p>g.</p>	<p>5a. Kan "vi" ansvara för förvaltningen? Är det ett för stort ansvar? Det måste finnas något "långvarigt" i det hela. Hur skulle förändringar av standarden gå till? Det måste finnas en dynamik i standarden.</p> <p>5b. Det finns ett önskemål/behov av en nationell databas. Även för att få med all information/data vid överlämnade av NVI. Lätt att GIS-information "försvinner" på vägen.</p> <p>5d. Det finns önskemål/behov av utbildning för olika aktörer.</p> <p>5f. Idag är svårigheten att kunna verifiera resultaten. Ackreditering/certifiering kan hjälpa till med detta. Men kostnaden kan vara för stor för småföretagen.</p>	

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 2, Grupp 2a

Fråga	Problem/åtgärd/synpunkt	Prioritet
<p>1. Vad har NVI-standarden betytt fram till idag?</p> <p>a. För granskning</p> <p>b. För upphandling</p> <p>c. För jämförelser</p> <p>d. Övrigt</p>	<p>1a. Transparens för granskaren av metod och bedömningsgrund. Verktyg för intern- och extern granskning.</p> <p>1d. Pedagogiskt verktyg för dialog med ingenjörer.</p>	

<p>2. Svårigheter i standarden.</p> <p>a. Koppling till Natura 2000</p> <p>b. Ständigt föränderlig rödlista</p> <p>c. Kravställning av kompetens vid upphandling</p> <p>d. Övrigt</p>	<p>2a. Avgränsning av påverkansområdet och inventeringsområdet kan skilja sig åt. Anslutande vägar och körvägar kan ligga utanför angivet inventeringsområde och att det där finns höga naturvärden som påverkas.</p>	
<p>3. Bra delar i standarden.</p> <p>a.</p> <p>b.</p>	<p>3a. Bra att kunna utvärdera inventeringar med osannolika resultat.</p> <p>3b. Lätthet att granska naturvärdet.</p>	
<p>4. Förslag till förbättringar i standardens nuvarande form.</p> <p>a. Utveckling av metodik (art- och biotopvärden) för vattenmiljöer</p> <p>b. Utveckling av metodik för andra naturtyper</p> <p>c.</p>	<p>4a. Uppdatering av teknisk rapport kan behövas oftare för att hålla metodikreferenser ajour.</p>	
<p>5. Hur kan NVI-standard utvecklas i framtiden?</p> <p>a. Förvaltning av NVI-standard, finns behov? Vem drar nytta? Vem ska ansvara?</p> <p>b. Nationell databas? Finns behov? Vem drar nytta? Vem ansvarar?</p> <p>c. Är det bra att försöka knyta värdefulla områden utpekade i NVI till att de utgör ekologiskt särskilt känsliga områden enligt miljöbalken?</p> <p>d. Finns efterfrågan av utbildning av granskare, utförare, upphandlare, beställare?</p> <p>e. Finns efterfrågan av kalibreringsövningar för granskare och utövare?</p> <p>f. Hur ser ni på ackreditering eller certifiering?</p> <p>g.</p>	<p>5a. Ja, stort behov. Nyttan för samtliga inblandade. SIS bör ansvara.</p>	

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 2, Grupp 2b

Fråga	Problem/åtgärd/synpunkt	Prioritet
<p>2. Svårigheter i standarden.</p> <p>a. Koppling till Natura 2000</p> <p>b. Ständigt föränderlig rödlista</p> <p>c. Kravställning av kompetens vid upphandling</p> <p>d. Övrigt</p>	<p>2b. Listor för naturvårdsarter tillgängliga</p> <p>2d. Mer stöd för icke-Natura 2000-naturtyper. Ta fram handlingar för olika inventeringsmetoder, för att samla in-datat och för olika naturtyper och artgrupper (kanske ett femtiotal arter eller artgrupper).</p>	

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 2, Grupp 3

Fråga	Problem/åtgärd/synpunkt	Prioritet
<p>2. Svårigheter i standarden.</p> <p>a. Koppling till Natura 2000</p> <p>b. Ständigt föränderlig rödlista</p> <p>c. Kravställning av kompetens vid upphandling</p> <p>d. Övrigt</p>	<p>2d. Tid för utförande (punkt 4.3.2 som anger investeringsperioden till 1 april till 30 november). Kan ge problem vid beställning i brådska ärenden. Om resultatet inte blir bra p.g.a. inventering utanför tidsramen för standarden. Kan det inte räcka med styckets sista mening, (d.v.s. att inventeringen ska genomföras då det är snö- och isfritt samt att huvuddelen av biotopkvaliteterna och naturvårdsarterna kan identifieras och att artrikedomen kan uppskattas eller mätas)? Funkar det att inte ha ett fastställt tidsfönster för NVI?</p> <p>2e. Varför är inte NV-klass 4 med som standard, utan bara som tillägg. Kanske ska den ingå som standard. Denna NV-klass är vanlig för flertalet projekt i vardagslandskapet. Redovisningen blir konstig i flera fall (om det finns naturvärden men inte så höga att de uppfyller NV-klass 3).</p> <p>2f. Samma resonemang gäller för biotopkyddade objekt. Varför ska inte dessa beskrivas/bedömas (förutom om de väljs som tillägg)?</p>	
<p>3. Bra delar i standarden.</p> <p>a.</p> <p>b.</p>	<p>3a. Bra vid upphandling, t.ex. att hänvisa till. Ger ramar att hålla sig till.</p>	

<p>5. Hur kan NVI-standarderna utvecklas i framtiden?</p> <p>a. Förvaltning av NVI-standard, finns behov? Vem drar nytta? Vem ska ansvara?</p> <p>b. Nationell databas? Finns behov? Vem drar nytta? Vem ansvarar?</p> <p>c. Är det bra att försöka knyta värdefulla områden utpekade i NVI till att de utgör ekologiskt särskilt känsliga områden enligt miljöbalken?</p> <p>d. Finns efterfrågan av utbildning av granskare, utförare, upphandlare, beställare?</p> <p>e. Finns efterfrågan av kalibreringsövningar för granskare och utövare?</p> <p>f. Hur ser ni på ackreditering eller certifiering?</p> <p>g.</p>	<p>5g. Se till att översyn av standarden harmoniserar med övriga fysiska planeringsunderlag, t.ex. biotopdatabaser (Lst, SLU, SKS)</p>	
--	--	--

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 2, Grupp 4a

Fråga	Problem/åtgärd/synpunkt	Prioritet
<p>1. Vad har NVI-standarderna betytt fram till idag?</p> <p>a. För granskning</p> <p>b. För upphandling</p> <p>c. För jämförelser</p> <p>d. Övrigt</p>	<p>b. Lättare upphandling</p> <p>c. Vet ej</p> <p>d. Rapportstruktur, arbetssätt</p>	
<p>2. Svårigheter i standarden.</p> <p>a. Koppling till Natura 2000</p> <p>b. Ständigt föränderlig rödlista</p> <p>c. Kravställning av kompetens vid upphandling</p> <p>d. Övrigt</p>	<p>a. Parallellt bedömningssystem i samma standard</p> <p>b. Svårt att hålla sig jour med alla listor. En lösning kan vara att alla använder samma listor där SIS ansvarar för uppdateringar av listorna</p>	
<p>4. Förslag till förbättringar i standardens nuvarande form.</p> <p>a. Utveckling av metodik (art- och biotopvärden) för vattenmiljöer</p> <p>b. Utveckling av metodik för andra naturtyper</p> <p>c.</p>	<p>b. Infrastrukturens biotoper, vägkanter, kraftledningsgator, täkter, grustag, banvallar, ruderatmark.</p>	

Gruppernas redovisningar, gruppdiskussion 2, Grupp 4b

Fråga	Problem/åtgärd/synpunkt	Prioritet
<p>2. Svårigheter i standarden.</p> <p>a. Koppling till Natura 2000</p> <p>b. Ständigt föränderlig rödlista</p> <p>c. Kravställning av kompetens vid upphandling</p> <p>d. Övrigt</p>	<p>a. Behov finns av kompetensutveckling för Natura 2000 (Status, tillstånd)</p> <p>b. Naturvårdsarter - rörigt: Ansvarsarter finns inte. Signalarter för andra miljöer än skog finns inte.</p> <p>c.</p> <p>d. Svårt att skilja på skalkrav och rekommendationer i standarden. Ingen tillgång på ekologiska kataloger (tryck, pdf eller excel). Praxis av naturvärdesbedömning av vatten att luta sig emot saknas. Gör en sammanställning av alla naturvårdsarter!</p>	
<p>3. Bra delar i standarden.</p> <p>a.</p> <p>b.</p>	<p>a. Bra vägledning för naturvärdesbedömning</p> <p>b. Bra referenslistor i Teknisk rapport. Dock svårt att få tag på vissa av dem.</p>	
<p>4. Förslag till förbättringar i standardens nuvarande form.</p> <p>a. Utveckling av metodik (art- och biotopvärden) för vattenmiljöer</p> <p>b. Utveckling av metodik för andra naturtyper</p> <p>c.</p>	<p>b. Infrastrukturens biotoper, vägkanter, kraftledningsgator, täkter, grustag, banvallar, ruderatmark.</p>	

Sammanfattning av gruppernas redovisningar i gruppdiskussion 2. Eftersom ingen har angivit prioritet har den kolumnen tagits bort. Uppenbara missförstånd av standardens innehåll har sorterats bort.

Fråga	Problem/åtgärd/synpunkt	Prioritet
<p>1. Vad har NVI-standardens betydelse fram till idag?</p> <p>a. För granskning</p> <p>b. För upphandling</p> <p>c. För jämförelser</p> <p>d. Övrigt</p>	<p>1a. Underlättar vid granskning, fungerar som en vägledning. Problem att veta HUR man ska granska. Verktyg för intern- och externgranskning</p> <p>1b. Med standarden tar det inte så mycket tid vid upphandling. Lättare upphandling. Beställaren måste dock fortfarande ha kunskap och kunna ställa rätt krav.</p> <p>1abc. Standarden övervägande bra, men det kan finnas "inkörningsproblem" och kommunikationsproblem mellan beställare och utförare men även internt, det tar alltid tid att lära sig ett nytt system.</p> <p>1d. Pedagogiskt verktyg för dialog med ingenjörer. Ger rapportstruktur och ett smidigt arbetssätt.</p>	

<p>2. Svårigheter i standarden.</p> <p>a. Koppling till Natura 2000</p> <p>b. Ständigt föränderlig rödlista</p> <p>c. Kravställning av kompetens vid upphandling</p> <p>d. Övrigt</p>	<p>2a. Avgränsning av påverkansområdet och inventeringsområdet kan skilja sig åt. Anslutande vägar och körvägar kan ligga utanför angivet inventeringsområde och att det där finns höga naturvärden som påverkas. Behov finns för kompetensutveckling då det gäller N2000.</p> <p>2b. Olika, ibland föränderliga listor (rödlistan) ställer till det. Listor för naturvårdsarter bör finnas tillgängliga, samma naturvårdsarter för alla aktörer att förhålla sig till.</p> <p>2c.</p> <p>2d. Mer stöd för icke-Natura 2000-naturtyper. Ta fram handlingar för olika inventeringsmetoder, för att samla in-datat och för olika naturtyper och artgrupper (kanske ett femtiotal arter eller artgrupper).</p> <p>2d. Tid för utförande (punkt 4.3.2 som anger investeringsperioden till 1 april till 30 november). Kan ge problem vid beställning i brådskande ärenden. Kan det inte räcka med styckets sista mening, (d.v.s. att inventeringen ska genomföras då det är snö- och isfritt samt att huvuddelen av biotopkvaliteterna och naturvårdsarterna kan identifieras och att artrikedomen kan uppskatas eller mätas)? Svårt att skilja mellan skalkrav och rekommendationer i standarden.</p>	
<p>3. Bra delar i standarden.</p> <p>a.</p> <p>b.</p>	<p>3a. Bra att kunna utvärdera inventeringar med osannolika resultat.</p> <p>3b. Lätthet att granska naturvärdet.</p> <p>3c. Bra vid upphandling, t.ex. att hänvisa till. Ger ramar att hålla sig till.</p> <p>3d. Bra vägledning för naturvärdesbedömning</p> <p>3e. Bra referenslistor i Teknisk rapport. Dock svårt att få tag på vissa av dem.</p>	
<p>4. Förslag till förbättringar i standardens nuvarande form.</p> <p>a. Utveckling av metodik (art- och biotopvärden) för vattenmiljöer</p> <p>b. Utveckling av metodik för andra naturtyper</p> <p>c.</p>	<p>4a. Uppdatering av teknisk rapport kan behövas oftare för att hålla metodikreferenser ajour.</p> <p>b. Infrastrukturens biotoper, vägkanter, kraftledningsgator, täkter, grustag, banvallar, ruderatmark.</p>	

<p>5. Hur kan NVI-standarden utvecklas i framtiden?</p> <p>a. Förvaltning av NVI-standard, finns behov? Vem drar nytta? Vem ska ansvara?</p> <p>b. Nationell databas? Finns behov? Vem drar nytta? Vem ansvarar?</p> <p>c. Är det bra att försöka knyta värdefulla områden utpekade i NVI till att de utgör ekologiskt särskilt känsliga områden enligt miljöbalken?</p> <p>d. Finns efterfrågan av utbildning av granskare, utförare, upphandlare, beställare?</p> <p>e. Finns efterfrågan av kalibreringsövningar för granskare och utövare?</p> <p>f. Hur ser ni på ackreditering eller certifiering?</p> <p>g.</p>	<p>5a. Ja, stort behov. Nyttan för samtliga inblandade. SIS bör ansvara.</p> <p>5b.</p> <p>5c.</p> <p>5d.</p> <p>5e.</p> <p>5f.</p> <p>5g. Se till att översyn av standarden harmoniserar med övriga fysiska planeringsunderlag, t.ex. biotopdatabaser (Lst, SLU, SKS)</p>	
--	--	--

Vid tangentbordet: Håkan Andersson, Calluna AB